

Katowice, dnia 1 kwietnia 2021 r.

prof. dr hab. Grzegorz Łaszczyca

Kierownik Zespołu badawczego instytucji prawa administracyjnego procesowego

Instytut Nauk Prawnych

Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym dr. Piotra Pietrasza w dziedzinie *nauk społecznych*, w dyscyplinie *nauki prawne*

W wykonaniu obowiązków recenzenta w komisji habilitacyjnej, powołanej w dniu 15 stycznia 2021 r. przez Radę Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu w Białymstoku w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Piotrowi Pietraszowi, przedkładam wymaganą recenzję, wykonaną zgodnie z zasadami wskazanymi w § 3 umowy.

I. Kryteria oceny.

Wynikają z treści art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r., poz. 478 ze zm.). Poza aspektami formalnymi (posiadanie stopnia doktora) ocenie podlegają osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej: a) 1 monografia naukowa wydana przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne. Warunkiem nadania stopnia doktora habilitowanego jest także wykazywanie się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Wskazany przez wnioskodawcę

osiągnięciem naukowym jest monografia *Informatyzacja polskiego postępowania przed sądami administracyjnymi a jego zasady ogólne*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2020, ss. 640.

II. Podstawowe dane o Kandydacie.

Z przedłożonych dokumentów wynika, że Pan Piotr Pietrasz uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa. Nadany został uchwałą Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 marca 2006 r. na podstawie rozprawy doktorskiej *Opodatkowanie dochodów nieujawnionych*, napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Leonarda Etela.

Z przedstawionych dokumentów nie wynika, by dr Piotr Pietrasz ubiegał się uprzednio o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Kandydat jest obecnie (od 1 października 2007 r.) zatrudniony jako adiunkt w Katedrze Prawa i Postępowania Administracyjnego (uprzednio Katedrze Prawa Administracyjnego) na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. W okresie do 21 września 2006 r. do dnia 31 maja 2007 r. był także wykładowcą w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Siedlcach. Dr Piotr Pietrasz jest także sędzią Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

III. Ocena osiągnięć naukowych.

1. Podstawa ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Podstawowym osiągnięciem naukowym stanowiącym podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, wskazanym przez Kandydata, jest obszerna monografia *Informatyzacja polskiego postępowania przed sądami administracyjnymi a jego zasady ogólne*, Warszawa 2020, ss. 640, wydana przez wydawnictwo ujęte w wykazie sporządzonym w oparciu o ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Wolters Kluwer Polska). Mimo tytułu mogącego sugerować pewien aspekt techniczny, jest to publikacja w pełni naukowa, jednocześnie nowatorska. Niewątpliwie stanowi pierwsze w literaturze przedmiotu pełne opracowanie tytułowego zagadnienia. Problematyka informatyzacji, jedna z częściej podejmowanych aktualnie przez ustawodawcę w różnych regulacjach procesowych, była już przedmiotem zainteresowania w nauce postępowania sądownoadministracyjnego (w opracowaniach komentatorskich czy artykułowych), jednak

tylko w wymiarze ograniczonym i zwykle bez refleksji w kierunku podstawowych wartości postępowania sądowoadministracyjnego, wyrażonych w zasadach ogólnych tego postępowania. Mowa tu zaś jednocześnie o zagadnieniu doniosłym tak dla teorii postępowania sądowoadministracyjnego, jak i dla praktyki sądowej. Sytuacja zaistniałej globalnej pandemii w sposób szczególny ukazała istotne niedostatki nie tylko samego rozwoju informatycznego czy jego poziomu, ale także braku właściwych regulacji prawnych w tym zakresie. Podkreśliła jednocześnie nieodwracalny kierunek wprowadzania narzędzi informatycznych do procesów prawnych, wskazując na potrzebę ich swoistego „przemodelowania”. Przedstawiona praca wpisuje się w nowy nurt procesowy. Prezentuje szerokie spojrzenie na problem informatyzacji. Przeprowadzona przez dra Piotra Pietrasza wnikliwa analiza zagadnienia pozwoliła mu na sformułowanie określonych tez oraz zaprezentowanie konkretnych wniosków. Niektóre zgłoszone tezy nasuwają określone pytania, jednak – co należy podkreślić – w żaden sposób nie przekraczają granic dopuszczalnej dyskusji naukowej.

2. Dane naukometryczne.

Kandydat wskazał na brak punktacji Impact Factor.

Dr Piotr Pietrasz wskazał, że łączna liczba punktów ministerialnych za publikacje ogłoszone po uzyskaniu stopnia doktora wynosi 791. Największą ich część stanowią punkty wynikające z publikacji fragmentów rozdziałów w monografiach naukowych (335 punktów). Łącznie opublikował ich 66. W drugiej kolejności pojawia się liczba 264 punktów za monografie. Za publikacje artykułowe (łącznie 28) Kandydat uzyskał 192 punkty.

Analiza Google Scholar wskazuje, że określone publikacje Kandydata są cytowane. Największa liczba cytowań dotyczy publikacji *Opodatkowanie dochodów nieujawnionych w Polsce przedwrzesniowej...*, ZNSA 2007/4 – aktualnie 45. Po kilka cytowań wykazują także inne publikacje dr. Piotra Pietrasza. Pojedyncze cytowania pojawiają się także w odniesieniu do publikacji ujętych w Web of Science.

Indeks Hirscha kształtuje się na poziomie: Web of Science – 2, Google Scholar – 4, Scopus – 0.

3. Liczba publikacji naukowych.

Dorobek naukowy Wnioskodawcy, osiągnięty po uzyskaniu stopnia doktora, obejmuje niemal 100 publikacji, z tym zastrzeżeniem, że część ze wskazanych przez Kandydata rozdziałów w monografiach stanowi określone fragmenty tej samej monografii. W grupie tej znajdują się dwie pozycje o charakterze monograficznym. Poza pracą objętą wnioskiem (*Informatyzacja polskiego postępowania...*), wskazać należy na opublikowaną w 2007 r. monografię *Opodatkowanie dochodów nieujawnionych*, Wolters Kluwer Polska. W grupie monografii naukowych, w których dr Piotr Pietrasz uczestniczył jako współautor, mieszczą się także dwie prace powstałe w ramach Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego. Mowa o publikacji *Ordynacja podatkowa. Kierunkowe założenia nowej regulacji*, Białystok 2015 oraz *Nowa Ordynacja Podatkowa. Z prac Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego*, Białystok 2017. Wskazaną aktywność Kandydata uzupełniają liczne publikacje w postaci rozdziałów w monografiach naukowych. Jest ich łącznie 66. W grupie tej mieszczą się rozdziały w pracach o charakterze systemowym, w tym w *Systemie Prawa Finansowego*, *Systemie Prawa Administracyjnego Procesowego*, w opracowaniach komentatorskich (*Podatek od spadków i darowizn. Komentarz*, Gdańsk 2015; *Ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Komentarz*, red. D.R. Kijowski, Warszawa 2015; *Ordynacja podatkowa. Komentarz*, red. L. Etel, Warszawa 2017 i dalsze wydania elektroniczne; *Ustawa o kontroli skarbowej. Komentarz*, Wrocław 2011). Podkreślenia wymaga istotna rola Kandydata w opublikowanej pracy będącej rezultatem projektu badawczego *Czynniki zmniejszające rolę władczych form działania administracji skarbowej w realizacji zobowiązań podatkowych*, Warszawa-Białystok 2013. Dr Piotr Pietrasz przygotował w tej pracy określone fragmenty we wszystkich jej rozdziałach. Wśród rozdziałów w monografiach odnotowania wymagają także publikacje obcojęzyczne, w tym 2 w języku rosyjskim i 2 w języku angielskim.

4. Informacja o najważniejszych czasopismach.

Dr Piotr Pietrasz jest autorem lub współautorem 28 artykułów naukowych. Są to publikacje na wysokim poziomie merytorycznym, ogłoszone m.in. w czasopismach: „*Samorząd Terytorialny*” (2 publikacje), „*Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego*”

(4 publikacje), „Przegląd Podatkowy” (5 publikacji), „Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych” (6 publikacji). Sporządził także 2 glosy do orzeczeń sądów administracyjnych, z których 1 ogłosił w „Orzecznictwie Sądów Polskich”, a jedną w „Zeszytach Naukowych Sądownictwa Administracyjnego”.

5. Rola w powstawaniu współautorskich prac naukowych.

Podkreślić trzeba, że dr Piotr Pietrasz aktywnie uczestniczy w publikacjach współautorskich. W odniesieniu do niektórych z nich jego rolę należy określić jako wiodącą. W pierwszej kolejności dotyczy to ww. monografii *Czynniki zmniejszające rolę władczych form działania administracji skarbowej w realizacji zobowiązań podatkowych*, Warszawa-Białystok 2013. Nie tylko pełnił w tym projekcie funkcję redaktora, ale również merytorycznie współtworzył istotnie wskazaną pracę. Wiodąca rola Autora przejawiała się także w udziale w opracowaniach komentatorskich. W *Ordynacji podatkowej. Komentarz*, red. L. Etel, dr Piotr Pietrasz przygotował komentarz do kilkudziesięciu artykułów tej ustawy. Podobnie należy ocenić współudział w opracowaniu komentarza do ustawy o kontroli skarbowej oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, pod red. D.R. Kijowskiego. Znaczącą rolę współautorską podkreślić także należy w zakresie udziału w części egzekucyjnej *Systemu Prawa Administracyjnego Procesowego*. Kandydat przygotował obszerne opracowanie o rozstrzygnięciach i stosowaniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w postępowaniu egzekucyjnym, które w pełni mogłoby funkcjonować jako samodzielna monografia naukowa. Nie sposób także nie dostrzec udziału Kandydata w ramach prac naukowych członków Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego, które przyjęły postać dwóch publikacji dotyczących założeń nowej Ordynacji podatkowej.

6. Ocena wskazanego przez Kandydata osiągnięcia naukowego.

W pierwszym fragmencie monografii *Informatyzacja polskiego postępowania przed sądami administracyjnymi a jego zasady ogólne*, Warszawa 2020, Autor trafnie charakteryzuje uwarunkowania zjawiska informatyzacji postępowania sądowniczoadministracyjnego, podkreślając jego wymiar społeczny i prawny. Dokonuje właściwych ustaleń terminologicznych. Eksponuje rozwój społeczeństwa informacyjnego. Prezentuje zarys kształtowania się podstaw prawnych zjawiska informatyzacji w sferze regulacji prawnej.

W odniesieniu do sfery prawa administracyjnego dostrzega aktualne czynniki oddziałujące na współczesne rozumienie administracji publicznej oraz funkcjonowanie sądów administracyjnych. Analizę źródeł prawa rozpoczyna od ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Nie było jednak w tym zakresie konieczne szczegółowe wskazanie zakresu podmiotowego i przedmiotowego tej ustawy, a wystarczyło odniesienie się do zaprezentowanej ewolucji przepisów tej ustawy do sądów administracyjnych. Trafnie ocenić należy rozgraniczenie przez Autora pojęć „informatyzacja sądów administracyjnych” i „informatyzacja postępowania sądowoadministracyjnego” oraz podjętą próbę wyjaśniania tego ostatniego pojęcia. Słusznym kierunkiem przyjętym przez Autora recenzowanej monografii było podjęcie problemu prawnych determinantów informatyzacji postępowania sądowoadministracyjnego. Zostały one poprawnie wydzielone, choć nieraz zbyt szeroko potraktowane w warstwie ogólnej (np. prawo do sądu). Wskazanie treści prawa do sądu, istoty zasady zapewnienia działaniu instytucji publicznych rzetelności i sprawności oraz znaczenia określonych zasad ogólnych postępowania sądowoadministracyjnego pozwoliło Autorowi na uzasadnienie stosowania mechanizmu informatyzacji postępowania sądowoadministracyjnego.

Podjęta w rozdziale II monografii problematyka sądowoadministracyjnych uwarunkowań informatyzacji postępowania przed sądami administracyjnymi potraktowana została zbyt szeroko w zakresie analiz zagadnień ogólnych. Nie było potrzeby aż tak szczegółowej analizy określonych elementów konstrukcyjnych postępowania sądowoadministracyjnego (przedmiot, strony, właściwość, funkcje prawa o postępowaniu administracyjnoprawnym, model stosowania prawa) by dojść do trafnej konkluzji, że informatyzacja odnosi się do czynności procesowych sądu administracyjnego i innych podmiotów tego postępowania (s. 174). Ta materia wymagała wnikliwej uwagi i takiej uwagi Autora nie uszła, który ustalił znaczenie pojęcia czynności procesowej i przeprowadził klasyfikację tych czynności opartą na różnych kryteriach. Wyodrębniając kategorię elektronicznych czynności procesowych dr Piotr Pietrasz formułuje w pełni słuszną tezę o niedopuszczalności różnicowania czynności procesowych w zależności od postaci ich wykonywania (tradycyjnej czy elektronicznej), a używając aktualnego języka ustawy o doręczeniach elektronicznych – postaci papierowej lub elektronicznej. W pełni

za zasadne uznać trzeba uwagi Autora dotyczące oparcia czynności elektronicznych także na normach technicznych.

Trzeci rozdział pracy zawiera charakterystykę regulacji prawnych informatyzacji postępowania sądowoadministracyjnego w wybranych państwach. Dobór ocenianych regulacji obcych zasługuje na aprobatę. Pozwala zauważyć różną technikę regulacji tej materii, od unormowań kompleksowych zawartych w ustawie o postępowaniu sądowoadministracyjnym przez regulacje częściowe, aż do rozwiązań, w których zagadnienie informatyzacji postępowania sądowoadministracyjnego reguluje kodeks postępowania cywilnego. Autor sygnalizuje także w tej części pracy różnorodność rozwiązań w zakresie relacji uprawnienie a obowiązek posługiwania się instrumentami informatycznymi, wskazując na kształtowane w tym zakresie sfery podmiotowe obowiązku i uprawnienia.

Centralnym fragmentem pracy, realizującym zasadnicze jej cele, jest rozdział IV pracy, obejmujący analizę różnorodnych zagadnień, czynności i innych elementów postępowania sądowoadministracyjnego, w konstrukcji których ujawnia się określony wymiar informatyczny. Można było oczekiwać, że ten obszerny rozdział (znacznie ponad 200 stron) zostanie uporządkowany według określonego kryterium, w szczególności np. z wyróżnieniem materii ogólnej, zwłaszcza o charakterze statycznym, w tym materii definicyjnej, a w dalszej kolejności zagadnień dynamicznych w postępowaniu, czyli czynności procesowych elektronicznych. Tymczasem różne czynności procesowe wykonywane przez różne podmioty procesowe przedzielone zostały uwagami, które powinny mieć wymiar wprowadzający. Wśród tych czynności pojawiają się m.in. problemy systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją, upoważnienia Prezesa NSA do określania wzorów dokumentów elektronicznych czy też pojęcie adresu elektronicznego. Skoro Autor trafnie wydzielił we wstępnej części tego rozdziału materię terminologiczną to wydaje się, że powinna ona zawierać także ww. problemy ogólne. Poza powyższą uwagę, samą prezentację aktualnego stanu informatyzacji postępowania sądowoadministracyjnego ocenić trzeba bardzo wysoko. Prowadzony wywód wskazuje na doskonałą znajomość poszczególnych czynności z elementem informatycznym. W szczególności, w sposób dogłębny dr Piotr Pietrasz dostrzega wszystkie niezbędne elementy takich czynności jak wnoszenie dokumentów elektronicznych oraz doręczanie pism za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. W zakresie problematyki

doręczenia pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej Autor trafnie polemizuje z poglądem dotyczącym momentu rezygnacji z doręczania pism w ten sposób. Nie może to być – jak słusznie przyjmuje Autor – moment nadania oświadczenia, lecz moment wpływu oświadczenia do sądu. Jednoznacznie należy opowiedzieć się za przyjęciem zasady powstania skutków takiego oświadczenia z momentem jego ujawnienia, uzewnętrznienia adresatowi. „Klasyczne” postacie czynności elektronicznych (wnoszenie dokumentów elektronicznych oraz doręczanie pism za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej), oparte zwykle na relacji „akcja – reakcja”, wyznaczające istotę mechanizmu elektronicznego, Autor uzupełnia wnikliwą prezentacją pozostałych zachowań elektronicznych. Podejmuje w szczególności problem przekształcania postaci pism, który w aspekcie regulacji ustawy o doręczeniach elektronicznych i publicznej usługi hybrydowej, staje się istotnym współczesnym wyzwaniem. Akcentuje czynności w postaci uwierzytelniania elektronicznych odpisów pełnomocnictwo oraz odpisów pism, przekazywania sądowi skargi, odpowiedzi na skargę oraz akt administracyjnych, wykorzystywania niektórych utrważeń elektronicznych środków dowodowych oraz czynności zakładania i prowadzenia skat sprawy sądowoadministracyjnej. Analiza tych czynności nie została ograniczona jedynie do prezentacji obowiązującej regulacji prawnej. Autor formułuje w tym zakresie własne oceny określonych regulacji i poglądów formułowanych w odniesieniu do nich, nieraz krytycznych.

Ostatni rozdział pracy jest doskonałym podsumowaniem problemu informatyzacji postępowania sądowoadministracyjnego. Stanowi bowiem swoistą konfrontację tytułowego problemu z podstawowymi wartościami procesowymi postępowania sądowoadministracyjnego, wyrażonymi w jego zasadach ogólnych. Sam Autor podkreślił znaczenie tego problemu w tytule monografii. Można oczywiście postawić pytanie o potrzebę tak szerokiego wyznaczenia zasad postępowania sądowoadministracyjnego, w tym kwestii, czy wszystkie ze wskazanych mają walor „zasad ogólnych”, jednak przyjęty kierunek zidentyfikowania najszerszego katalogu zasad i ich odniesienia do informatyzacji tylko podnosi wartość pracy. W zakresie zasady dostępu do sądu Autor trafnie eksponuje aspekt odmiejscowienia elektronicznych czynności procesowych oraz brak ograniczeń godzinowych. W stosunku do zasady dwuinstancyjności nie tylko podkreśla możliwość wniesienia środka zaskarżenia za pomocą środków komunikacji elektronicznej, ale formułuje uzasadnione twierdzenie, że postępowanie drugoinstancyjne nie wprowadza

istotnych ograniczeń informatycznych w stosunku do instancji pierwszej. Postrzeganie związku informatyzacji z zasadą legalności wymagało podkreślenia jedynie relacji pośredniej. Została ona dostrzeżona i ukierunkowana na określone podstawy prawne wyznaczające „informatyczne” formy i sposoby określonego wykonywania czynności procesowych. Autor monografii słusznie eksponuje rolę zasady szybkości postępowania jako determinanty informatyzacji postępowania przed sądami administracyjnymi, zastrzegając jednak potrzebę jej wyważenia z innymi wartościami procesowymi. Nie podzielam szczegółowej krytycznej uwagi Autora dotyczącej eliminacji formy telefaksu i poczty elektronicznej. To względem wartości dowodowe uzasadnia ich wykluczenie. Podzielić należy spostrzeżenia Autora dotyczące oddziaływania informatyzacji na zasadę jasności postępowania sądownoadministracyjnego, w szczególności w zakresie udostępniania akt sprawy oraz doręczania zawiadomień o rozprawie. Autor dochodzi do trafnej konkluzji o braku bezpośredniego związku informatyzacji z zasadą kontradyktoryjności i oficjalności, także o braku modyfikacji zasady równości stron w aspekcie neutralności technologicznej. Wydaje się, że poszukiwanie wpływu informatyzacji na zasadę dyspozycyjności powinno prowadzić do wniosku o jego braku. Także przy odniesieniu dyspozycyjności do sfery uprawnień procesowych związek ten raczej nie występuje. Nie jest on także charakterystyczny (nie jest raczej istotny) dla zasady prymatu załatwienia spraw w postępowaniu administracyjnym, zasady niezwiązania granicami skargi, zasady orzekania według stanu obowiązującego w dacie podjęcia zaskarżonego działania, zasady związania oceną prawną wyrażoną w prawomocnym orzeczeniu sądu czy też zasady bezpośredniości, co Autor zauważa w monografii. Podzielić należy stanowisko Autora o sprzyjającym wymiarze informatyzacji w zakresie oddziaływania na zasadę prawdy materialnej. Nie może być to jednak wpływ na istotę tej zasady. Akceptacji wymaga przedstawiona przez Autora relacja zasady pisemności i ustności do informatyzacji postępowania administracyjnego oraz zasady ponoszenia kosztów postępowania. Trafne są w ocenianej pracy relacje, a ściśle konsekwencje informatyzacji dla zasady formalizmu. Swoistym podsumowaniem problematyki zasad postępowania sądownoadministracyjnego słusznie Autor uczynił zasadę sprawiedliwości proceduralnej.

Pracę kończą trafne wnioski. Autor podejmuje ocenę informatyzacji postępowania sądownoadministracyjnego w aspekcie zasad ogólnych tego postępowania, wskazując na

grupę tych norm podstawowych, które ze wskazanym zjawiskiem pozostają w związku i takie, które tej relacji, zwłaszcza bezpośredniej nie wykazują. Zgodzić należy się z postrzeganiem informatyzacji jako swoistego tylko narzędzia, nie zaś celu, jako mechanizmu przewagi korzyści nad kosztami. Jest to dzisiaj narzędzie „nieodwracalne”.

Prowadzone w monografii analizy szczegółowe są prawidłowo poprzedzone uwagami ogólnymi, dobrze osadzonymi w poglądach nauki prawa. Każdy rozdział kończy się sformulowaniem przez Autora określonych wniosków.

Bardzo wysoko ocenić trzeba warstwę dokumentacyjną monografii. Wykorzystano w niej ponad 370 pozycji literatury polskiej i jednostkowo obcej z zakresu prawa administracyjnego, postępowania sądownoadministracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa konstytucyjnego, prawa europejskiego oraz teorii prawa. Autor opiera się na orzecznictwie sądowym, obejmującym orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych.

W ocenie końcowej recenzowanej pracy wskazać trzeba, że stanowi ona znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny naukowej. Podejmuje zagadnienie nowatorskie, o doniosłej roli tak w sferze teoretycznej, jak i uwarunkowane praktycznie. Przeprowadzona analiza ma wymiar pełnej, merytorycznej i spójnej.

7. Ocena kryterium wykazania się istotną aktywnością naukową.

Zainteresowania badawcze dr. Piotra Pietrasza są w ujęciu ogólnym dwupłaszczyznowe. Obejmują sferę prawa administracyjnego we wszystkich jego fragmentach oraz sferę prawa podatkowego. W obrębie prawa administracyjnego koncentruje swoją uwagę na zagadnieniach procesowych, zarówno z zakresu postępowania administracyjnego, postępowania egzekucyjnego w administracji oraz postępowania sądownoadministracyjnego. Uzupełnia je problemami z zakresu prawa administracyjnego materialnego i ustrojowego, w tym prawnymi zagadnieniami samorządu terytorialnego. Drugi podstawowy obszar zainteresowań to sfera prawa podatkowego, także prezentowana w ujęciu materialnym i podatkowym.

W pierwszym obszarze podstawową przestrzeń badawczą Habilitanta wyznacza regulacja postępowania sądownoadministracyjnego. Tworzy ją nie tylko oceniona wyżej

monografia, ale także kilkanaście innych publikacji. Ich uwaga koncentruje się wokół zakresu przedmiotowego sądowej kontroli administracji (zwłaszcza działalności administracji skarbowej, w tym pisemnych interpretacji przepisów prawa podatkowego oraz aktów i czynności podejmowanych w toku kontroli podatkowej), legitymacji skargowej (zwłaszcza odnoszonej do jednostek samorządu terytorialnego), zasad zaskarżania oraz skutków orzeczeń sądowych.

Szeroką i nader istotną dla rozwoju nauki sferą zainteresowań badawczych dr. Piotra Pietrasza z zakresu prawa administracyjnego procesowego stanowi materia postępowania egzekucyjnego w administracji. Habilitant podejmował w tym zakresie tak zagadnienia ogólne, jak i bardziej szczegółowe. W ramach tych pierwszych prezentował problemy rozstrzygnięć podejmowanych w tym postępowaniu, zakresu stosowania przepisów kodeksu postępowania administracyjnego oraz organów egzekucyjnych. W ramach zagadnień szczególnych sięgnął do problemów podstaw prawnych wszczęcia i prowadzenia postępowania egzekucyjnego, zawieszenia i umorzenia postępowania egzekucyjnego oraz środków zaskarżania w tym postępowaniu.

Doniosłą sferą naukową Habilitanta – i także wymagającą oceny w kierunku istotności wpływu na rozwój nauki prawa - jest obszar prawa podatkowego procesowego, w szczególności postępowania podatkowego. Jej przejawem jest już udział w pracach Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego i związane z jej działalnością publikacje naukowe. W osobnych opracowaniach sięgnął m.in. do zagadnień normatywnego modelu postępowania podatkowego (w *Systemie prawa finansowego*), zasad ogólnych postępowania podatkowego, w tym zasady dwuinstancyjności, wszczęcia tego postępowania, środków dowodowych, informatyzacji postępowania podatkowego, w tym doręczania elektronicznego. Zauważyć trzeba, że poza problematyką klasycznego postępowania podatkowego Habilitant szeroko odnosi się także do innych procedur podatkowych, zwłaszcza kontrolnych (np. kontrola skarbową, kontrola celno-skarbową, czynności sprawdzające).

Poza sferą publikacyjną aktywność naukową kandydat realizował również poprzez udział w konferencjach naukowych, w tym międzynarodowych, na których prezentował swoje wystąpienie. Referaty lub głosy w dyskusji przedstawił na 31 konferencjach. W 28 innych konferencjach uczestniczył z referatem do publikacji. Problematyka wystąpień

koncentrowała się wokół zagadnień postępowania sądowoadministracyjnego oraz postępowania podatkowego.

Dr Piotr Pietrasz odbył w 2009 r. staż naukowo-dydaktyczny w ramach programu Erasmus w Masaryk University Brno.

Podkreślenia wymaga zaangażowanie Habilitanta w działalność redakcyjną i recenzyjną. Jest redaktorem tematycznym w czasopiśmie „Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych”, „Procedury Administracyjne i Podatkowe” oraz „Public Governance, Administration and Finances Law Review”. Pełni także funkcję recenzenta m.in. w „Zeszytach Naukowych Sądownictwa Administracyjnego” oraz „Zeszytach Prawniczych Biura Analiz Sejmowych”.

Dr Piotr Pietrasz spełnia warunek wykazywania się aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni.

8. Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę Kandydata.

Sfera aktywności dydaktycznej Kandydata zamyka się w prowadzeniu zajęć o różnym charakterze (w tym na studiach podyplomowych) i dość szerokiej tematyce na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. Mowa tu o tematyce z zakresu prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, postępowania egzekucyjnego w administracji, postępowania sądowoadministracyjnego oraz tematów wyspecjalizowanych (stanowienie prawa miejscowego, proces decyzyjny w administracji samorządowej, doradztwo podatkowe). Dr Piotr Pietrasz prowadził także zajęcia dla radców prawnych, adwokatów i aplikantów adwokackich, doradców podatkowych oraz pracowników administracji publicznej. Brał także udział w organizacji dwóch konferencji naukowych. Pełnił funkcję kierownika studiów podyplomowych zorganizowanych w ramach Białostockiej Akademii Samorządowej działającej przy Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.

Z zakresu istotnych informacji dotyczących kariery zawodowej dr. Piotra Pietrasza wskazać należy w szczególności, że jest aktualnie sędzią Naczelnego Sądu Administracyjnego, a uprzednio orzekał jako sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku. Podkreślić także trzeba, że w latach 2014-2019 był

członkiem Komisji Kodyfikacyjnej Ogólnego Prawa Podatkowego powołanej przez Prezesa Rady Ministrów, w ramach której uczestniczył w tworzeniu projektu ustawy – Ordynacja podatkowa.

Podsumowanie.

W konkluzji stwierdzam, że dr Piotr Pietrasz spełnia określone w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r., poz. 478 ze zm.) wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego. Uzyskał stopień doktora. Posiada w dorobku osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny „nauki prawne” w postaci monografii *Informatyzacja polskiego postępowania przed sądami administracyjnymi a jego zasady ogólne* (Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2020, ss. 640) oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni.

prof. dr hab. Grzegorz Łaszczyca